

Thorvald Staunings tale ved Rigsdagens åbning

Taler

Thorvald Stauning
Statsminister

Dato

5. oktober 1926

Sted

Christiansborg

I Overensstemmelse med § 40 i Danmarks Riges Grundlov har Hans Majestæt Kongen ved aabent Brev af 19. f. M. indkaldt til en ordentlig Rigsdagssamling, der i Henhold til Grundlovens Bestemmelser skal aabnes i Dag.

Ved Reskript af 19. f. M. har Hans Majestæt Kongen dernæst overdraget til mig som Statsminister at aabne denne Tirsdag den 5. Oktober sammentrædende Rigsdag og til at foranledige det i saa Henseende videre fornødne.

Dette sker herved. I Kongens Navn erklærer jeg den ordentlige Rigsdagssamling for aabnet.

Forinden jeg anmoder Tingene om at konstituere sig, skal jeg paa Regeringens Vegne fremsætte nogle Udtalelser om det Arbejde, der forestaar.

Regeringen har i den forløbne Tid, siden vi sidst samledes til en Rigsdags Aabning, fortsat Arbejdet paa at befæste og udvikle det gode, venskabelige Forhold til andre Nationer, og særlig kan det fremhæves, at det meget betydningsfulde Samarbejde imellem de nordiske Lande er ført videre, navnlig ved en Række Voldgiftstraktater, der er afsluttet, og hvis Ratifikation snart kan ventes tilendebragt.

Med største Glæde maa det ogsaa fremhæves, at der er afsluttet en Voldgiftstraktat med vort sydlige Naboland, Tyskland, samt med Frankrig og Polen, og at der fremdeles er Villighed i andre Lande til at fortsætte efter samme Linie.

Udviklingen indenfor Folkenes Forbund er ligeledes af en saadan Karakter, at det maa fylde os med gode Forventninger for Fremtiden.

Den tyske Nations Optagelse i det internationale Samarbejde maa opfattes som et betydningsfuldt Skridt frem til Sikring af Fred og Forstaaelse, og den vedtagne Plan om en almindelig Afrustningskonference vil føre de internationale Drøftelser ind paa Opgaver, der er af største Betydning for Nationernes og Menneskehedens Fremtid.

De Forhandlinger, der i de sidste Rigsdagssamlinger har været ført i vor Rigsdag om Ophævelse af Danmarks krigsmæssige Udrustning, vil blive genoptaget paa Grundlag af det Lovforslag, der, vedtaget af Folketinget, har givet Rammen for en fremtidig Ordning af Grænse- og Søbevogtning, saaledes som dette er fornødent efter international Ret.

Det danske Pengevæsen er nu i Hovedsagen bragt i Orden, og dermed er et sikkert Grundlag for det økonomiske Liv generhvervet. Den danske Valuta har genvundet sin gamle Værdi, og tilbage staar nu Genindførelse af Guldindløselighed under saadanne Former, at fuld Sikkerhed bevares.

Men den stedfundne Værdiforrykkelse har selvfølgelig forvoldt visse Vanskeligheder, hvorved den internationale Krises Indflydelse i Danmark er blevet forstærket. Med et fast Pengevæsen vil der dog være Udsigt til indenfor en overskuelig Tid at faa genoptaget den Produktion og Omsætning, der er fornøden for Samfundet, men det vil være naturligt, at Borgerne i Fællesskab søger at raade Bod paa de Vanskeligheder, som Krisen har paaført Arbejderne

saavel som andre Dele af Befolkningen.

Regeringen har opnaaet at skabe virkelig Balance i Statshusholdningen, den har bestræbt sig for at indskrænke Udgifterne og vil saavel ved Finansloven som ved andre Lovforslag foreslaa betydelige Udgiftsnedsættelser.

En Del af disse Beløb opvejes af en større Indtægtsnedgang som Følge af svigtende Indtægter, men der vil dog ved de udarbejdede Forslags Vedtagelse ogsaa være Mulighed for at skaffe Befolkningen en væsentlig Lettelse i Skattebyrden, ligesom Takstnedsættelserne vil blive fortsat.

Portotaksterne er i indeværende Aar nedsat med Beløb svarende til 4 Mill. Kr. aarlig og vil yderligere ved en Formindskelse af Brevportoen blive foreslaaet nedsat med Beløb svarende til 5 Mill. Kr.

Telegramtaksterne er automatisk nedsat, efterhaanden som Kronestigningen er indtraadt, og Statstelefonens Takster er ligeledes nedsat.

Statsbanernes Takster for Godsbefordring er i Løbet af indeværende Aar nedsat under de Former, som er fastsat ved Lov om Statsbanernes Takster af 25. Februar 1925, saaledes at Forsendernes Udgifter anslaaes at være formindsket med 3_ Mill. Kr. For nylig er Fragten for Kreaturer og Kød til Eksport nedsat, og man har nu en almindelig Nedsættelse af Kreaturfragterne i Indlandet under Forberedelse.

Ved disse betydelige Lettelser af forskellig Art, som enten er gennemført eller nu vil blive foreslaaet gennemført, har Regeringen bidraget til at mildne Krisen.

Det er imidlertid nødvendigt, at der træffes yderligere Foranstaltninger, for at Erhvervslivet kan komme igennem den vanskelige Tid, og det er i saa Henseende af største Vigtighed for Samfundet, at man overvinder den omfattende Arbejdsløshed, som er baade økonomisk og moralsk nedbrydende.

Støtte til offentlige Arbejders Iværksættelse kan selvfølgelig hjælpe i nogen Grad og vil ogsaa blive foreslaet, men en Forøgelse af Produktionen saavel i Landbrug og Fiskeri som i Haandværk og Industri vil være nødvendig for at faa alle Hænder beskæftiget, og der vil derfor paa ny blive fremsat Forslag, der sigter efter dette Maal.

Bestræbelserne for at skabe flere selvstændige Hjem paa Landet maa fortsættes, og forskellige Planer med Hensyn til Udvikling af Fiskeriet er under Behandling.

Ved en midlertidig Kriselovgivning vil man dernæst foreslaa, at Hjælpeforanstaltninger kan iværksettes for alle Erhvervsgræne, som ved de ekstraordinære Forhold er kommet i forbigaaende Vanskeligheder, ligesom Planer for et omfattende Grundforbedringsarbejde for Landbruget vil blive fremsat.

Ved en mindre Afgift, hovedsagelig hvilende paa de store, passive Formuer, der sikredes ved den gennemførte Valutaordning, vil man søge Midler tilvejebragt, der muliggør, at Arbejdsløsheden afløses af samfundsnyttig Produktion.

Under Bestræbelserne for at bringe Erhvervslivet i Gang ogsaa ved Hjælp til Højnelse og Modernisering af Produktionen vil man ligeledes have Opmærksomheden henvendt paa Færøerne, hvis Befolkning kæmper en haard Kamp under den forhaandenværende økonomiske Krise.

I den for hele Folket saa betydningsfulde Sag: Kvindernes Uddannelse i Husgerning, er væsentlige Fremskridt under Forberedelse.

I København er der med Statens Støtte lagt Grund til en stor Skole for unge Kvinder, der søger Uddannelse i Husgerning, og udenfor København er den samme Bevægelse under Udvikling.

Gennem Undervisningsministeriet er et Arbejde for Oprettelse af Husgerningskursus i by og paa Land allerede i Gang, og paa Finansloven findes Forslag om Støtte til Virksomhed.

Ad disse Veje vil en landsomfattende Undervisning i Husgerningens Teori og Praksis blive indledet og et væsentligt Bidrag være ydet til Tilvejebringelse af gode Hjem med gode Mødre for den kommende Slægt.

I øvrigt vil den nu aabnede Rigsdagssamling være henvist til fortsat Behandling af en Række fra tidligere Aar kendte Lovforslag:

Almindelig borgerlig Straffelov, Ændringer i Retsplejeloven, Love om Banker, Aktieselskaber og Forsikringsvirksomhed, Love om Naturfredning, om forbedret Læreruddannelse, om Skolens Styrelse og Tilsyn, om Tilvejebringelse af Husmandsbrug, om Aldersrente, om Enkers og Enkemænds Børn, om Lærlingeforholdet, om Ratifikation af de internationale Arbejderbeskyttelses-Konventioner m. v.

Men desuden er ogsaa nogle nye Lovforslag vedrørende vigtige Samfundsspørgsmaal under Forberedelse.

Her kan saaledes nævnes: Under Socialministeriet: Love om Begravelsesforsikring, om Invaliders Arbejde og om Pladsanvisning for Funktionærer. Under Justitsministeriet: Forslag vedrørende Alimentationslovgivningen. Under Indenrigsministeriet: Love om Valgene til Amtsraadene, om Handelen med Medicin og om Købstadkommunernes Styrelse.

Endelig kan det nævnes, at Regeringen vil søge Spørgsmaalet om Tilvejebringelse af Bygninger for Nationalmuseet løst i denne Rigsdagssamling.

Idet Regeringen fortsat tilstræber en Sikring af god Økonomi i Statshusholdning og Statsvirksomheder, vil man fremdeles beskæftige sig med de Planer for Forenkling og Besparelser, som er Resultatet af Administrations-Kommissionens Overvejelser, ligesom Arbejder paa Tilvejebringelse af en tidssvarende Regnskabs- og Revisionsordning fortsættes.

Ud fra de Synspunkter, der er bestemmende for Ministeriets Bedømmelse af Forholdene, har jeg her nævnt Hovedlinier for den Samfundspolitik, som vi tilraader, og Hovedpunkter af det Arbejdsprogram, som vil blive Rigsdagen forelagt.

Jeg ønsker paa Regeringens Vegne Rigsdagen velkommen til Arbejdet og udtrykker Haabet om, at Hensynet til Land og Folk maa kunne samle Lovgiverne ved et Arbejde, der højner og udvikler.

Jeg ønsker, at dette maa være Rigsdagsarbejdets Maal, da det saa ogsaa bliver til Held for vort Land, og jeg foreslaar derfor, at vi indleder vor Gerning med et Leve vort Fædreland, Danmark!

Medlemmerne besvarede Statsministerens Leve med et trefoldigt Hurra.

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Socialdemokratiet, Åbningstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/aabningstale-1926>